

saadant Ægteskab, er det Ligheden, som betegner Barnefaderen, og naar Barnet ikke ligner nogen af Moderens Mænd, udpeger Bedstemoderen Faderen.

Valdemar Schmidt.

Tæmmede Elefanter i de Afrikarejsendes Tjeneste. For nogle Aar siden gave vi en Oversigt*) over en Elefantlitteratur, der i de nærmest foregaaende Aar, væsentlig fra store rejsendes Haand, havde gjort sig gjældende for at anbefale Brugen af tæmmede Elefanter paa de afrikanske Rejser, hvor, som man véd, Dragerspørgsmaalet volder de største Kvaler og har bragt flere Expeditioner til Afgrundens Rand. Tæmmede Elefanter brugtes i Oldtiden i Landene nord for Sahara, og af gamle Mønter kan man tydelig se, at de paa disse afbildede Elefanter ere afrikanske paa Grund af dette Dyrs ejendommelige store Øren. Kongen af Belgien gjorde i Aaret 1879, som senere meddelt**), paa egen Regning et kostbart Forsøg med at sende fire tæmmede, indiske Elefanter med en af det internationale afrikanske Selskabs Expeditioner. Efter omtrent et halvt Aars Rejse kom denne til Tanganjika Søen, men tre af Elefanterne døde under Vejs, den første efter sex Ugers Rejse og den sidste, da Expeditionen havde Søen i Sigte. Den fjerde og sidste Elefant døde i Fjor Sommer efter omtrent et Aars Ophold paa afrikansk Grund. Lige til deres Død gjorde Dyrene ypperlig Tjeneste, og Udfaldet af Forsøget var overhovedet af den Natur, at der i Simba, som ligger omtr. femten danske Mile fra Tanganjika Søen i sydøstlig Retning for det bekendte Punkt Usjidsji, paatænkes oprettet en Tæmningsanstalt for afrikanske Elefanter. Hertil hører imidlertid et vidtloftigt Apparat af tæmmede Elefanter og Folk, der ere kyndige i Fangst og Tæmning af disse Dyr, og der vil derfor fra Indien baade blive sendt de nødvendige Personer og Dyr. I Omgjen af Simba findes der endnu vilde Elefanter i et nogenlunde stort Tal; men ellers bliver det ædle Dyr sjældnere og sjældnere hen imod Kysten som Følge af de Efterstræbelser, det er Gjenstand for paa Grund af Stødtændernes Værdi. De to Engelskmænd *Carter* og *Cadenhead*, der havde ført Elefantkaravanen, blev dræbt i Fjor den 23de Juni paa Tilbage-rejsen til Kysten i et Sammenstød mellem to indfødte Hære, i hvilket de imod deres Vilje kom til at deltage.

O. Irminger.

Cheyne's Polarexpedition. Den meget omtalte Cheyne er ikke kommen videre med sin Plan at gaa til Nordpolen ved Hjælp af Ballon end han var i Fjor, og hans Indbydelse til Løjtnant Schwatka, den bekendte amerikanske rejsende, om at gjøre Turen med og at laane denne Navn blev høfligst afslaaet, ligesom den anmeldte danske Deltager, Løjtnant W. Hovgaard, en yngre Broder til Nordenskiöld's Rejsesfælle, har trukket sig tilbage. I den sidste Tid har Cheyne imidlertid skaffet sig en ny Forbundsfælle, nemlig det udbredte engelske Militærblad „United Service Gazette“, der i en ledende Artikel drager stærkt til Felts mod „Royal Geographical Society“ og dets Bestyrelse, som sigtes for at ville kvæle Planen, blot fordi de ikke selv have undfanget den. Cheyne fremhæves derimod som en modig og intelligent Mand, hvis Foretagelsesaand vil fri England for den Skjændsel i Polarspørgsmaalet at blive distanceret af Amerika. Det er dog næppe rimeligt, at selv et saadant Forsvar vil være i Stand til at rejse de manglende Midler.

C. Normann.

Isforholdene ved Kjøbenhavn. Til Jævnførelse med Tidsskriftets mindre Meddelelse om Isforholdene paa Njæva***), kan man efter de nylig udkomne og saa righoldige statistiske Oplysninger om Kjøbenhavn†) nævne, at Isforholdene i denne Bys *Havn* have stillet sig paa følgende Maade fra 1860—81:

Af disse 21 Aar har der været 13, i hvilke Farten i Havnen slet ikke har været standset, i 3 Aar har Farten været standset fra 5—14 Dage og i 5 Aar fra 1—2 Maaneder. Det længste Tidsrum for Standningen var Vinteren 1870—71 (under den

*) Geogr. Tidsskr. 3dje Bd. 1879. S. 12.

**) Geogr. Tidsskr. 4de Bd. 1880. S. 88.

***) Geogr. Tidsskr. 3de Bd. 1881. S. 156.

†) Statist. Oplysninger om Staden Kjøbenhavn. 2det Hefte. 1881. Udgivet af Kjøbenhavns Magistrat.

tysk-franske Krig), hvor den varede 60, og Vinteren 1880—81 hvor den varede 53 Dage. — Som man vil mindes, er Njævaen isdækket og altsaa Farten paa Skt. Petersburg i Tværmaal standset 5 Maaneder om Aaret, og man faar herved en klar Forestilling om, hvor uheldig med Hensyn til Isforholdene den russiske Hovedstad er stillet i Sammenligning med den danske.

Gjennemskæringen af den korinthiske Tange. Paa et af de almindelige Møder ved Kongressen i Venezia holdt General *Türr* et Foredrag om denne Gjennemskæring, hvorpaa han har faaet Koncession af den græske Regering, og vi meddele det af Foredraget, som har en almindelig Interesse. Allerede for lang Tid siden har man med Rette regnet den korinthiske Tange som en stor Hindring for Samfærdselen. Det første Forsøg paa at gjennemskære den skriver sig fra Tyrannen *Perikander*, Aar 625 før vor Tidsregning. Brist paa Maskiner saa vel som Overtro fik dog Forsøget til at strande. Præsterne i Korinth vare nemlig bange for, at de rejsende, naar Kanalen var bleven fuldført, ikke mere vilde standse for at ofre i Byens Templer. De lod nu Guderne lægge sig imellem, Arbejderne forskrækkedes ved Orakler, og der sprang Blod ud af Klipperne. Ogsaa Romerne vare ikke i Stand til at fuldføre Værket, uagtet det støttedes af *Claudius*, *Caligula* og *Nero*. Af denne sidstes Værk ser man for Tiden adskillige Levninger, ligesom der ogsaa er Levninger af den store Mur, som man i sin Tid rejste for at hindre fremmedes Indtrængen nord fra i Peloponnes.

Den af *Nero* valgte Gjennemskæring er ellers den korteste og fordelagtigste, og efter *Türr's* Plan vil man gjenop-tage den. Kanalen vil faa en Længde af omtr. 20,000 Fod eller over 3 Fjerdingvej, og det højeste Punkt i Gjennemskæringen naar omtr. 250 Fod. Det er en Selvfølge, at der vil vindes megen Tid ved at gaa igjennem Kanalen, og Vejen fra Adriaterhavet til Piræus vil ad Kanalen være henved 50 Mile kortere end neden om Kap Matapan. Afgiften, som bliver at udrede for dem, der skulle gaa igjennem Kanalen, er sat til 1 Frank pr. Ton, og de store adriatiske Søselskaber saa som den østrigske Lloyd i Triest have erklæret sig tilfredse med denne Taxt. *Türr* regner, at der om Aaret vil føres over 4 Mill. Tons Varer igjennem Kanalen.

Etnografiske Ændringer i Lilleasien. I Sommeren 1878 blev det, som man véd, ved en Overenskomst imellem England og Tyrkiet bestemt, at England skulde have Tilsyn med Styrelsen af Lilleasien, og enhver, der kjender nøjere til, hvor usselt Sultanens Regering bærer sig ad i dette Land, maa være tilfreds med, at der er aabnet Udsigt til, at en evropæisk Stormagt faar Haand i Hanke med disse Forhold. Den engelske Oberst *Wilson*, der har det Hverv at undersøge Lilleasien og at foreslaa Reformen i Styrelsen deraf, har for kort siden givet en Rapport, hvoraf et og andet fortjener at fremdrages*).

I den sidste Menneskealder foregaaer der langs Vestkysten af Lilleasien højst mærkværdige Ændringer i de etnografiske Forhold, i det Grækerne trænge sig frem og skyde Muselmændene tilbage. Byen *Ajvali*, der ligger nord for Smyrna og inden for Øen *Mytilini* eller *Lesbos*, blev helt ødelagt 1821; men den er nu en blomstrende og fuldstændig græsk By, der tæller 35—40,000 Indb. *Ajasma*, syd derfor, var fordem fuldstændig muselmansk; men den har nu kun 12—14 muselmanske Huse, Resten er græsk; en Mængde andre Steder og Landsbyer, der før vare muselmanske, ere nu enten helt eller for største Delen græske. Mange af de mere velstaaende Grækere i disse Egne sende ogsaa deres Børn til Konstantinopel eller til Athen, for at de kunne blive opdragne, og de vende tilbage, opfyldte af Kjærlighed til Friheden og af Had til det tyrkiske Regimente. Naar dette fortsættes i et halvt hundrede Aar, er det let at indse, hvilke politiske Følger det vil have.

Ajvali viser i meget, hvilken Foretagelsesaand der hersker hos Grækerne. Med Undtagelse af de tyrkiske Embedsmænd og en Garnison paa 80 Mand findes der ikke en eneste Muselman i hele Byen. Grækerne have indrettet et græsk Politi til at holde Orden, og ligeledes græske Skoler. Man

*) L'exploration. Nr. 243. 1881.